

KISS LÁSZLÓ

Kutatóegyetemek és kiváló egyetemek a Felvi-rangsorokban

A felsőoktatás funkcióinak bővülésével, az úgynevezett „harmadik generációs egyetemek” megjelenésének eredményeként az egyetemeken folyó tudományos tevékenység, kutatás is újfajta jelentőségre tett szert. A tudományos kutatás immár nemcsak a tudás felhalmozásában vagy az értelmiség újratermelésében játszik szerepet, hanem az intézményi működésben, az intézmények közötti versenyben is kiemelt fontosságúvá vált, mondhatni maga is funkcióbővülésen ment át. Mindez számos pozitív hatással jár: az egyetemek számára nélkülözhetlenné válik az innováció, a megújulás, a tudományos kutatási tevékenység erősítése és a nemzetközi verseny piacon való jelenlét,⁽¹⁾ ami pedig kivételesen jó lehetőséget jelent a tudományos kutatói igénnyel érkező hallgatóknak. Így dinamikusan fejlődő tudományos intézményben sajátíthatják el az elméleti és gyakorlati tudás alapjait, a folyamatos innováció következtében megismerhetik a legújabb tudományos eredményeket, elképzeléseket, és nem utolsósorban részesei lehetnek a nemzetközi kutatói térnek, bekapcsolódhatnak a tudományos kutatás nemzetközi hálózatába.

Rangsortanulmányunk a 2010 áprilisában kutatóegyetemi, valamint kiváló egyetemi címet kapott intézményeket vizsgálja, először a statisztikai alapú felsőoktatási rangsorok – az oktatói és a hallgatói minőség mutatói: a fokozattal rendelkező oktatók száma és aránya, az akadémiai doktorok jelenléte az oktatásban, a hallgató–oktató arányok; a hallgatói oldalról többek között a bejutási arányok, a bejutott hallgatók középiskolai teljesítményének, háttérének egyes aspektusai, a felvételin nyújtott teljesítmény, a doktori képzés volumene – tükrében.

A statisztikai alapokon nyugvó rangsorok jelentősége abban áll, hogy objektív képet adnak az intézményekről. A hallgatói rangsorok a jelentkezők és a felvettek alapvető minőségi mutatói mellett az egyes egyetemek hallgatóinak tudományos tevékenységéről, illetve az egyetemek tudományos képzésbe való bekapcsolódásáról is tájékoztatnak. A jelentkezők középiskolai háttéré jó mutatója egy-egy intézmény általános presztízsének, de egyben jelzi a lehetséges várakozásokat is: a már a középiskolákban kiválóan teljesítő diákok további képzése az egyetemek számára is kivételes lehetőségeket hordoz. A magas átlagpontszám, az alacsony bekerülési ráta egy-egy intézmény „szűrőképességét” mutatja, ami a minőségi képzés alapjául szolgálhat.

Az oktatói kiválóság statisztikai rangsorai lényegében önmagukért beszélnek. A tudományos minősítéssel rendelkező oktatók, valamint az akadémiai doktori címmel rendelkező tanárok részvétele a képzésben egyértelműen az egyetem szakmai bázisának erősségét mutatja, az egy minősített oktatóra jutó minél alacsonyabb hallgatói létszám pedig az intenzív képzés lehetőségét hordozza.

(1) Wissema, J. G.: Towards the Third Generation University. Managing the University in Transition. Northampton, 2009. Edward Elgar Publishing Ltd.

A hallgatói kiválóság összintézményi rangsorai

Vizsgáljuk meg először az integrált intézmények szintjén az egyes rangsormutatók alakulását a 2010-es évben. A kutató-, illetve kiváló egyetemek akadémiai rangsorát az Eötvös Loránd Tudományegyetem vezeti, amely mind a hallgatói, mind az oktatói kiválóság összesített mutatói alapján a legjobbnak bizonyult.

1. táblázat. Elitegyetemek – Összesített rangsor

Összesített helyezés	Intézmény	Hallgatók kiválósága	Oktatók kiválósága
		helyezés	helyezés
1.	ELTE	1.	1.
2.	SZTE	3.	2.
3.	BCE	2.	6.
4.	DE	6.	3.
5.	SE	5.	5.
6.	PTE	7.	4.
7.	BME	4.	8.
8.	ME	10.	7.
9.	PE	9.	8.
10.	SZIE	8.	10.

Forrás: Educatio Nonprofit Kft. – Felvi-rangsorok

Évek óta az ELTE vonzza a legtöbb első helyes jelentkezőt, köztük a legtöbb egykori középiskolai tanulmányverseny-helyezettet. Kiemelendő a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem szereplése: noha a jelentkezők összlétszámát tekintve csak a negyedik helyen áll, mégis a legtöbb elit-középiskolából érkező jelentkező ide szeretne bekerülni.

2. táblázat. Elitegyetemek – Hallgatók kiválósága

Összesített helyezés	Intézmény	Középiskolai minőség*			Jelentkezők száma*		Jelentkezőből bejutott*		Felvettek pontátlaga*		Nyelvvizsgával felvettek*		OTDK-helyezésre jutó nappalisok		PhD-képzés		
		rang	OKTV-helyezett	Legjobb iskolából jött											rang	fő	rang
					fő	fő	fő	fő	fő	fő							
1.	ELTE	1.	203	340	1.	8672	8.	39,7%	4.	414,6	4.	83,8%	2.	104	1.	1400	363
2.	BCE	3.	123	198	5.	4993	1.	26,3%	1.	437,3	1.	95,3%	6.	169	7.	292	63
3.	SZTE	5.	59	137	3.	6174	7.	39,1%	5.	377,3	5.	66,0%	1.	96	3.	610	138
4.	BME	1.	160	437	4.	5613	10.	53,7%	3.	416,0	3.	89,0%	4.	155	5.	570	68
5.	SE	6.	28	156	7.	3715	2.	26,7%	2.	427,9	2.	89,7%	9.	256	5.	336	83
6.	DE	4.	23	340	2.	6356	6.	38,3%	6.	375,3	7.	64,2%	8.	188	2.	862	160
7.	PTE	7.	30	25	6.	4791	5.	37,9%	9.	364,0	9.	59,2%	5.	159	3.	859	136
8.	SZIE	9.	10	29	8.	2903	3.	28,5%	8.	364,5	8.	63,8%	3.	154	7.	257	67

Összesített helyezés	Intézmény	Középiskolai minőség*			Jelentkezők száma*		Jelentkezőből bejutott*		Felvettek pontátlaga*		Nyelvvizsgál felvettek*		OTDK-helyezésre jutó nappalisok		PhD-képzés		
		rang	OKTV-helyezett	Legjobb iskolából jött											rang	fő	rang
					fő	fő	fő	fő	fő								
9.	PE	9.	13	7	10.	1958	4.	34,0%	7.	368,6	6.	65,6%	10.	258	9.	173	46
10.	ME	8.	12	111	9.	2340	9.	40,1%	10.	357,2	10.	57,7%	7.	179	9.	195	38

* Csak az első helyen jelentkezők.

Forrás: Educatio Nonprofit Kft. – Felvi-rangsorok

A jelentkezők száma alapján jól látható a nagy vidéki tudáscentrumok, egyetemi központok hangsúlyos szerepe is. A Debreceni Egyetem és a Szegedi Tudományegyetem több mint hatezer első helyes jelentkezőt tudhat magáénak, és a mennyiségi mutatók mellett a minőségi mutatók (a felvételi során legjobban teljesítő középiskolákból érkezők, illetve a középiskolai tanulmányi versenyeken helyezést elértek) terén is jórészt felveszik a versenyt a fővárosi elitegyetemekkel.

Két fővárosi intézménybe, a Budapesti Corvinus Egyetemre, valamint a Semmelweis Egyetemre lehetett a legnehezebben bekerülni, de ez a két egyetem képzési sajátosságait, hagyományait tekintve egyáltalán nem meglepő. Az ellenpólust a BME jelenti, ahová az első helyes jelentkezők több mint ötven százaléka felvételt nyerhetett. A felvettek pontátlaga az összes elitegyetemen viszonylag magas, a listavezető és a sereghajtó között azonban így is nyolcvan pontos különbség alakult ki. A felvett hallgatók minőségi mutatóit vizsgálva igen érdekes főváros–vidék kettősséget figyelhetünk meg. A fővárosi elitegyetemek (ELTE, BCE, BME, SE) mind a felvettek átlagpontszámát, mind a nyelvvizsgál felvettek arányát tekintve kifejezetten elszakadtak a vidéki székhelyű intézményektől.

A PhD-képzés az Eötvös Loránd Tudományegyetemen a legjelentősebb, viszont itt a jelentkezőszámokhoz hasonlóan ismét jól körvonalazódik a vidéki elitegyetemek, különösen a kiemelkedő regionális oktatási központok – Pécs, Debrecen és Szeged – tudástermelő ereje.

Az oktatói kiválóság összintézményi rangsorai

Az elitegyetemek oktatói állományának rangsorolt mutatói alapján lényegesen kisebb különbségeket fedezhetünk fel az intézmények között, mint a hallgatói rangsorok esetében. Az egy minősített oktatóra jutó hallgatók számában a kisebb hallgatói létszámú Semmelweis Egyetem viszonylag nagy fölényrel listavezető, a tudományos fokozattal rendelkező oktatók számát és teljes oktatói körön belüli arányukat vizsgálva azonban már jól látható a mezőny kiegyenlítettége. A tíz kutató-, illetve kiváló egyetem mindegyikében ötven–hatvan százalék közötti a minősített (PhD-vel vagy kandidátusi fokozattal rendelkező) oktatók aránya.

Jelentősebb különbség az intézmények között csak az akadémiai doktori címmel rendelkező oktatók esetében érzékelhető – itt a lista első fele, az ELTE, a Debreceni Egyetem, a Szegedi Tudományegyetem, a BME, valamint a Pannon Egyetem 8–10 százalékos arányával némiképp elszakadt a többiektől.

3. táblázat. Elitegyetemek – Oktatók kiválósága

Összesített helyezés	Intézmény	Egy minősített oktatóra jutó hallgatók		Hallgatók száma*	PhD / DLA fokozattal rendelkezők			Kandidátusi fokozattal rendelkezők			Akadémiai doktorok		
		rang	fő		fő	rang	száma	az	rang	száma	az	rang	összesből
							fő	arány		fő	arány		összesből
1.	ELTE	3.	24	20 820	2.	651	42,4%	1.	234	15,2%	1.	10,1%	
2.	SZTE	2.	22	17 973	3.	604	40,7%	2.	218	14,7%	3.	8,8%	
3.	DE	6.	26	21 043	1.	656	46,0%	5.	153	10,7%	2.	9,5%	
4.	PTE	3.	24	17 476	5.	575	39,5%	7.	145	10,0%	6.	5,6%	
5.	SE	1.	17	7943	8.	333	33,7%	5.	135	13,7%	8.	5,0%	
6.	BCE	8.	29	10 789	7.	238	36,0%	3.	133	20,1%	7.	5,0%	
7.	ME	3.	24	8056	10.	226	34,7%	4.	103	15,8%	10.	4,6%	
8.	BME	10.	32	17 232	4.	445	41,4%	10.	94	8,7%	4.	8,4%	
9.	PE	8.	29	6201	6.	167	43,5%	9.	48	12,5%	5.	8,3%	
10.	SZIE	7.	27	8803	8.	232	35,3%	8.	91	13,9%	9.	4,9%	

* A hallgatók száma tájékoztató adat, a rangsorban nem játszik szerepet.

Forrás: Educatio Nonprofit Kft. – Felvi-rangsor

Hallgatói vélemények az elitegyetemekről

A hallgatói és az oktatói kiválóság statisztikai alapú mutatóinál finomabb értékelésekre adnak lehetőséget a 2009-ben végzett Hallgatói motivációs felmérés – néhány, a karok szakmai teljesítményével, a képzéssel, a képzés körülményeivel való hallgatói elégedettséget mérő kérdések – alapján összeállított rangsorok. Vizsgáljuk most meg a kutató-, illetve kiváló egyetemi címet elnyert intézmények bölcsészettudományi, természettudományi, valamint általános orvostudományi karainak szakmai teljesítményét a hallgatók véleménye alapján!⁽²⁾ A három terület kiválasztását „klasszikus tudományegyetemi” hagyományuk mellett az is indokolja, hogy ezeken a területeken igen jelentős a kutató funkció jelenléte a képzésben; a gyakorlati képzéselemek megalapozására kifejezetten magas szintű elméleti oktatásra van szükség. A három képzési területen a tapasztalatok szerint kifejezetten jelentős a kutatói érdeklődésű hallgatók részaránya is – a Hallgatói motivációs felmérés adatai szerint a három terület hallgatóinak huszonöt-harminc százaléka szeretné diplomaszerezését követően a doktori képzésben is folytatni tanulmányait.⁽³⁾

A statisztikai alapú („akadémiai”) rangsorok, valamint a hallgatói véleményrangsorok természetesen meglehetősen eltérő módszertani alapokkal rendelkeznek. Egy intézmény „objektív” tel-

(2) A Hallgatói motivációs felmérés során képzési terület/szak, évfolyam és nem szerinti, az egyes karokon arányos kvótás mintavételt végeztünk, a mintanagyság karonként 80 és 200 fő között mozgott. A vizsgálatba nem került be valamennyi, az adott területen képző kar, így elemzésünk további részében el kell tekintenünk a teljes elitegyetemi kör további szempontok szerinti rangsorolásától, és csak a kutatásba bevont intézmények eredményeinek bemutatását és értelmezését végezhetjük el.

(3) Veroszta Zsuzsanna: A hallgatói tanulási stratégiák sokfélesége. *Felsőoktatási Műhely*, 2009/3. 47. o.

jesítménye nem feltétlenül befolyásolja az intézmény hallgatóinak szubjektív vélekedéseit. A minősített oktatók, az akadémiai doktorok nagy száma a képzésben nem biztos, hogy együtt jár azzal, hogy a hallgatók megfelelőnek érzik az oktató–hallgató viszonyt vagy az oktatói részről megnyilvánuló általános segítőkészséget. A nagy hallgatói létszámok sok esetben negatívan is befolyásolhatják a hallgatók közösségérzését, a képzés intenzitását, ezáltal esetlegesen a szakmai érdeklődés kielégítésének lehetőségét; a sok hallgató megfelelő ellátása komoly infrastrukturális felszereltséget feltételez, ennek hiányában a hallgatói elégedettség természetesen alacsony, a véleményekben inkább a negatív elemek uralkodnak.⁽⁴⁾

Bölcsészettudományi területen az elitegyetemi karok hallgatói leginkább az elméleti képzéssel elégedettek – önképzési, illetve kutatásokba való bekapcsolódásra azonban alig van lehetőségük. A természettudományi területen a hallgatók valamivel egységesebben értékelték a karok teljesítményét az egyes, most rangsorolt szempontok tekintetében, figyelemre méltó azonban, hogy az osztályzatok átlaga jellemzően a közepes és a jó érték között változik, kiemelkedően magas fokú elégedettségről lényegében sehol sem számoltak be.

4. táblázat. Elitegyetemek bölcsészettudományi karai – Az intézmények szakmai teljesítményének hallgatói értékelése

Összesített helyezés	Kar	Könyvtár színvonala		Önképzési lehetőségek		Szakmai érdeklődés kielégítése		Szakmai konferenciákon való részvétel lehetősége		Kutatásokba való bekapcsolódás lehetősége		Szakterület elismert képviselői az oktatásban		Elméleti képzés színvonala	
		rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag
	1.	DE-BTK	1.	4,23	1.	3,9	1.	3,97	1.	3,95	1.	3,78	1.	4,22	1.
2.	ELTE-BTK	4.	3,43	3.	3,11	4.	3,15	2.	3,5	3.	2,9	2.	3,97	2.	4,27
2.	SZTE-BTK	2.	4,16	2.	3,19	3.	3,46	3.	3,42	2.	3,12	4.	3,66	4.	3,96
4.	PTE-BTK	3.	4,03	4.	3,01	2.	3,5	4.	3,36	4.	2,74	3.	3,89	3.	4,08

A hallgatók elégedettsége (1–5 közötti osztályzatok átlaga)

Bölcsészettudományi képzésben a Debreceni Egyetem, természettudományi képzésben a Szegedi Tudományegyetem emelkedik ki a mezőnyből: a DE-BTK az összes rangsorolt szempont alapján listavezető, az SZTE-TTIK mindössze egy alrangsorban szorult a második helyre – a szakterület elismert képviselőinek oktatásban való részvételét éppen az egyébként az összesítésben leggyengébben teljesítő ELTE-TTK-n érzik legjelentősebb mértékűnek a hallgatók. Az intézmények (karok) szubjektíve értékelt szakmai teljesítménye és objektív mutatói között a legfigyelemreméltóbb különbség az ELTE esetében mutatkozik: noha az egyetem a hallgatói és az oktatói összesített mutatók tekintetében komoly fölényrel vezette a ranglistát, a hallgatói elégedettség alapján sem bölcsészettudományi, sem természettudományi kara nem tudta megszerezni az első helyezést.

(4) A két rangsortípus közötti tipikus különbségekről és ezek lehetséges magyarázatairól bővebben: Fábrí István – Veroszta Zsuzsanna: Adatok és vélemények mérlegen. A hazai rangsorkészítés döntései és dilemmái tíz év távlatában. *Felsőoktatási Műhely*, 2009/4. 29. o.

5. táblázat. Elitegyetemek természettudományi karai – Az intézmény szakmai teljesítményének hallgatói értékelése

Összesített helyezés	Kar	Könyvtár színvonala		Önképzési lehetőségek		Szakmai érdeklődés kielégítése		Szakmai konferenciákon való részvétel lehetősége		Kutatásokba való bekapcsolódás lehetősége		Szakterület elismert képviselői az oktatásban		Elméleti képzés színvonala	
		rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag
1.	SZTE-TTIK	1.	4,34	1.	3,75	1.	3,92	1.	3,66	1.	4,03	2.	3,84	1.	4,26
2.	DE-TTK	2.	4,12	2.	3,52	3.	3,63	2.	3,4	3.	3,37	4.	3,62	3.	3,83
2.	PTE-TTK	3.	3,87	3.	3,27	2.	3,74	4.	3,15	2.	3,51	3.	3,83	3.	3,87
4.	ELTE-TTK	4.	3,84	4.	3,1	4.	3,51	3.	3,28	4.	3,21	1.	4,07	4.	3,82

A hallgatók elégedettsége (1–5 közötti osztályzatok átlaga)

Forrás: Educatio Nonprofit Kft. – Felvi-rangsor

Az orvosképzésben ugyancsak a Szegedi Tudományegyetem szakmai teljesítményének hallgatói megítélése a legjobb, miközben a kiváló hallgatói mutatókkal rendelkező Semmelweis Egyetem összességében a negyedik, sereghajtó helyre szorult. Az általános elégedettség ezen terület hallgatói körében jóval magasabb fokú, mint a bölcsészek és a természettudósok esetében – mind az elméleti képzés, mind a szakterület elismert képviselőinek oktatásban való jelenléte kapcsán valamennyi vizsgált kar a jó és a kiváló közötti átlagot produkált.

6. táblázat. Elitegyetemek általános orvostudományi karai – Az intézmény szakmai teljesítményének hallgatói értékelése

Összesített helyezés	Kar	Könyvtár színvonala		Önképzési lehetőségek		Szakmai érdeklődés kielégítése		Szakmai konferenciákon való részvétel lehetősége		Kutatásokba való bekapcsolódás lehetősége		Szakterület elismert képviselői az oktatásban		Elméleti képzés színvonala	
		rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag	rang	átlag
1.	SZTE-ÁOK	1.	4,61	1.	3,95	1.	4,06	1.	3,81	2.	3,97	1.	4,44	1.	4,66
2.	PTE-ÁOK	3.	4,03	3.	3,53	2.	3,83	2.	3,75	1.	4,15	4.	4,19	4.	4,07
2.	DE-ÁOK	2.	4,58	2.	3,63	3.	3,72	4.	3,47	4.	3,92	3.	4,23	3.	4,29
4.	SE-ÁOK	4.	3,74	4.	3,29	4.	3,44	3.	3,67	3.	3,93	2.	4,28	2.	4,37

A hallgatók elégedettsége (1–5 közötti osztályzatok átlaga)

A diploma értékének megítélése

A hallgatói vélemények között kiemelkedő fontosságú annak megítélése, mennyire értékes a kar által kibocsátott diploma a munkaerőpiacon, mennyire értékeli azt a hazai és nem utolsósorban a nemzetközi versenypiac. A kérdés nemzetközi vonatkozásban természetesen nem kizárólag a tisztán munkahelyi elhelyezkedés oldaláról érdekes – a mindinkább globalizálódó felsőoktatási és

kutatási tér szempontjából is elsődleges fontosságú, hogy a(z) – esetünkben az elitegyetemek által kiadott – diplomáról milyen a nemzetközi szinten kialakult kép, mennyire elismert, mennyire elfogadott az a külföldi szakemberek, a lehetséges külföldi partnerek körében.

Az utóbbi időszakban a természettudományi képzéssel, a természettudományi diplomával kapcsolatban számos negatív kritika fogalmazódott meg, így kifejezetten érdekes, hogy a válaszok alapján a természettudományi terület hallgatói összességében jobbra értékelik a diplomájuk által nyújtott (piaci) lehetőségeket, mint a leendő bölcsészek. A négy vizsgált természettudományi kar élesen kettéválik – a szegedi és az ELTE-n tanuló hallgatók mind hazai, mind nemzetközi vonatkozásban értékesebbnek látják diplomájukat debreceni és pécsi társaiknál. A bölcsészeknél ugyanakkor az Eötvös Loránd Tudományegyetem hallgatói a legkevésbé derűlátóak – diplomájuk várható munkaerő-piaci értékét legfeljebb közepesnek találják, ezzel messze elmaradnak a három másik elitegyetemi kar bölcsészhallgatói mögött.

7. táblázat. Elitegyetemek bölcsészettudományi karai – A diploma értéke itthon és külföldön

Összesített helyezés	Kar	Diploma értéke itthon		Diploma értéke külföldön	
		rang	átlag	rang	átlag
1.	DE-BTK	1.	3,82	1.	3,52
2.	PTE-BTK	3.	3,48	2.	3,39
2.	SZTE-BTK	2.	3,52	3.	3,36
4.	ELTE-BTK	4.	3,01	4.	2,87

(1–5 közötti osztályzatok átlaga)

8. táblázat. Elitegyetemek természettudományi karai – A diploma értéke itthon és külföldön

Összesített helyezés	Kar	Diploma értéke itthon		Diploma értéke külföldön	
		rang	átlag	rang	átlag
1.	ELTE-TTK	1.	4,11	2.	3,84
1.	SZTE-TTIK	2.	4,04	1.	3,96
3.	DE-TTK	3.	3,48	4.	3,41
3.	PTE-TTK	4.	3,35	3.	3,43

(1–5 közötti osztályzatok átlaga)

9. táblázat. Elitegyetemek általános orvostudományi karai – a diploma értéke itthon és külföldön

Összesített helyezés	Kar	Diploma értéke itthon		Diploma értéke külföldön	
		rang	átlag	rang	átlag
1.	SZTE-ÁOK	1.	4,23	1.	4,31
1.	SE-ÁOK	3.	4,04	2.	4,16
3.	DE-ÁOK	2.	4,13	4.	4,04
3.	PTE-ÁOK	4.	4,03	3.	4,09

(1–5 közötti osztályzatok átlaga)

A három vizsgált tudományegyetemi terület közül egyértelműen az orvosi képzések hallgatói vélik legértékesebbnek diplomájukat – a hazai orvosi kutatási és egészségügyi munkaerőpiaccal kapcsolatos problémákat is jelzi ugyanakkor, hogy a legtöbb megkérdezett a diploma külföldi értékét tartotta nagyobbra. A listavezető Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának hallgatói egészen kiemelkedőnek látják diplomájuk külföldi felhasználási lehetőségeit, de figyelemre méltó, hogy az orvosi területen a vélemények a mérhető legalacsonyabb értéket mutatják, de még így is magasabbak a bölcsészettudományi terület legjobb kari átlagainál, nagyjából megegyeznek a természettudományi karok listavezetőinek eredményeivel.

Összegzés

A statisztikai adatokon alapuló rangsorokat vizsgálva a kutató- és kiváló egyetemi címet elnyert felsőoktatási intézményi kör mutatói összességében jónak tekinthetők. A jelentkezők bejutási rátája 30–40 százalék közötti, a felvettek átlagpontszáma az összesítésben mindenhol meghaladja a 350-et, és igaz, a felvettek középiskolai háttérét és teljesítményét illetően már erősebben szegmentált a mezőny, a felvett hallgatói kör alapvetően lehetővé teszi a sikeres képzést. Az oktatók esetében is jó a helyzet, az intézményekben tanítók átlagosan ötven százaléka rendelkezik tudományos minősítéssel, a kiemelkedő tudományos teljesítményt jelző akadémiai doktori címmel bírók aránya jellemzően öt és tíz százalék között alakul.

A hallgatói vélemények alapján felállított rangsorok kismértékben árnyalják a képet. Az önmagában nem meglepő, hogy a „puha” véleményrangsorokban elfoglalt helyezések nem mindig vannak összhangban a „kemény” statisztikai adatokon alapuló rangsorhelyekkel, az azonban már erősen elgondolkodtató, hogy a hallgatók megítélése szerint az egyes kutató- és kiváló egyetemi karok, különösen a kutatásokba való bekapcsolódások lehetővé tétele, az önképzési lehetőségek biztosítása, valamint az egyéni szakmai érdeklődés kielégítése terén teljesítenek némiképp alul. A „harmadik generációs egyetemek” fontos feladata, hogy az általános versenypiaci pozíció erősítése, a kutatás-fejlesztés előtérbe helyezése mellett a hallgatói szolgáltatások bővítésében, a hallgatók szakmai előmenetelének elősegítésében is kiemelkedő teljesítményt nyújtsanak. A kívánt új egyetemi modell megvalósításához a hazai egyetemeknek ezen a téren – legalábbis hallgatóik véleményének tükrében – még mindenképpen komoly erőfeszítéseket kell tenniük.